

H. Çağatay Keskinok "Şehircilik Yazıları" başlığı altında derlenen bu kitapta, mesleki, akademik ve siyasi tartışma ortamlarına sunulmuş bildiri ve yazılar, yayınladıkları tarih sırası içinde bir araya getirilmiştir. Türkiye gibi, kır ile kent arasında ve bölgeler arasında eşitsizliklere sahip, gelişme ve koruma sorunları yaşayan bir ülkede, yerleşme, kentleşme, kırsal alanlar, planlama ve koruma sorunları üzerinde görüş belirtmek yalnızca akademik bir konu değildir; mesleki ve siyasi ortamlarda açıklama yapma

ŞEHİRCİLİK YAZILARI

ve tartışma yürütme H. ÇAĞATAY KESKİNOK sorumluluğu her zaman sizinle birlikte. Elinizdeki kitap, şehircilik konularında farklı ortamlarda sunulmuş çalışmalarından oluşmaktadır. Ülkenin gündemindeki konular gereği bu yazılarda tekrarları okuyucunun anlayışla karşılayacağını umuyorum. Söz konusu ortaklaşa alan kentsel tasarım olarak tanımlanmaktadır. Kentsel tasarım en genel anlamıyla kentsel mekânı biçim verme eylemi ve süreçleri olarak da adlandırılmaktadır. H. Çağatay Keskinok ikincisi ise araştırma, eğitim ve uygulama süreçlerinde ifade ettiği gibi kentsel mekânın biçimlendirme eyleminde ilgili ve farklı disiplinlerin birikteliğidir. Kitap olarak derlenme aşamasında özgün metinlerde, yinelenmeden kaçınmak ve okunabilirlik açısından kısmi değişikliklere gidilmiştir. H. Çağatay Keskinok Diğer yandan, yazılarda tekrar eden görseller eksiltilmiş.

H. ÇAĞATAY KESKİNOK
ŞEHİRCİLİK YAZILARI
(METU Faculty of Architecture, 516 p.)

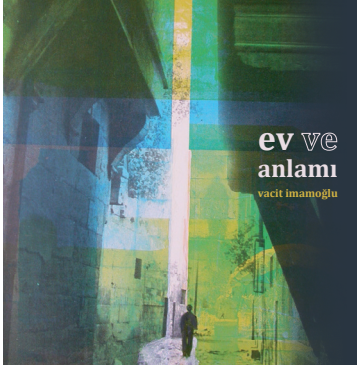
ISBN: 978-975-429-387-6

ŞEHİRCİLİK YAZILARI

'Şehircilik Yazıları' başlığı altında derlenen kitap, mesleki, akademik ve siyasi tartışma ortamlarına sunulmuş bildiri ve yazılardan oluşuyor. Türkiye gibi, kır ile kent arasında ve bölgeler arasında eşitsizliklere sahip, gelişme ve koruma sorunları yaşayan bir ülkede, yerleşme, kentleşme, kırsal alanlar, planlama ve koruma sorunları üzerinde görüş belirtmenin yalnızca akademik bir konu olmadığı açıktır; akademik sorumlulukların yanı sıra mesleki ve siyasi ortamlarda açıklama yapma ve tartışma yürütme sorumluluğu her zaman sizinle birlikte.

Kitapta insanlığın özlemlerini temsil eden ütopyik düşünce, yaşamda, doğada ve toplumda nedenselliklerin ve hareketin yasalarının ortaya çıkarılması olarak bilimsel düşünce ve dönüştürmeye yönelik etkinliklerin bilimi ve sanatı olarak stratejik düşünce arasındaki bağa işaret edilmektedir. Bunu yaparak kitap, şehircilik eğitiminin dayanması gereken üç ayağa dikkat çekiyor.

Kitapta şu ana başlık ve sorun alanları üzerinde durulmuştur: 'Kentsel estetik', 'kentsel toplumsal hareketler', 'planlama ve siyaset ilişkisi', 'kırsal planlama', 'toplulu konut uygulamaları ve kent planlama', 'kentler ve sanayi ilişkisi', 'gelecek ve planlama', 'kentlilik bilinci', 'kentlin tüketimi', 'planlama ve postmodernizm', 'sanayi kentleri', 'kent planlama ve kamu yararı', 'kamusallığı yaratmak', 'turizm gelişmesi ve planlama', 'kentsel bağlam', 'kamusal mekânın yitirilmesi', 'siyasi iktidar ve kentsel rantlar ilişkisi', 'dil ve şehircilik eğitimi ilişkisi', 'yerel yönetimler-yerel devletçikler ikilemi', 'yeni liberal siyasalar', 'postmodernizm ve kent planlama', 'kuralsızlaştırma siyasaları ve kent planlama', 'mekânın biçimlendirilmesi ve halkın eğitimi', 'küreselleşme ideolojisi ve kent planlama', 'kentler ve gelecek', 'azgelişmiş ülkeler ve çevre sorunları' ve 'kır-kent ilişkisi'.

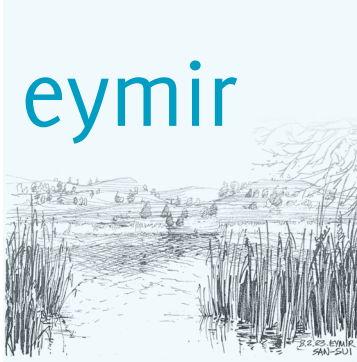

VACİT İMAMOĞLU
EV VE ANLAMI
(METU Faculty of Architecture, 216 s.)
ISBN: 978-975-429-388-3

EV VE ANLAMI

Gerek geleneksel, gerek günümüz yaşamında evlerin birey ve aileler üzerinde önemli etkileri olduğunu söylemek sanırım yanıltıcı olmaz. Evler tabii ki sadece günlük gereksinimlerimizi karşılayan, bizlere kullanışlı ve rahat ortamlar sunan yapılar değil, aynı zamanda bilişsel, kavramsal, manevi (tinsel/spiritüel) ve duygusal dünyamıza yön veren ortamlardır da. İçinde ve dışında kullanılan bazı simgesel öğe, yazı ve bezemeler de tarihten, geleneklerden, toplumsal kültür ve bellekten gelen izler taşır; kişiliğimizin oluşmasına, iç dünyamızın gelişip zenginleşmesine katkıda bulunur. Ayrıca eskiden olduğu gibi bugün de evler, bireylerin içinde en çok vakit geçirdiği, kendisini güvende hissettiği, beğeni ve zevklerini şu veya bu şekilde, içine veya dışına yansıtmaya çalıştığı yapılarıdır. Yaşamımızda çok özel bir yer tutan bu yapılarla ve onların içindeki mekânlara bilişsel ve duygusal olarak

bağlanmamız, bilerek veya bilmeyerek onlara çeşitli anlamlar yüklememiz de doğal ve kaçınılmaz olmaktadır. Kitabın başlığına gelince: ülkemizin çok gerilere uzanan zengin tarihi ve geniş coğrafyası içinde yer alan evlerin tümünün "Türk Evi" veya "Osmanlı Evi" başlığı altında toplanması mümkün olduğu için, başlıkta bunlardan birini kullanabilirdim. Ancak burada adı geçen ulus veya ümmet kavramları üzerinde fazla durup tartışmaya girmeden "Ev ve anlamı" başlığını kullanmayı yeğledim. Bu kitapta yapmak istediğim, büyük çoğunluğu 18. yüzyıl ortalarından 1950'li yıllara kadar olan dönemde inşa edilmiş ve bugün Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde bulunan evleri, özellikle de araştırmalarımın büyük bir bölümünü kapsayan İç Anadolu ve Kayseri evleri üzerine yoğunlaşmış, bu konudaki bulgu ve düşüncelerimi okuyucuya sunmaktır.

FUNDA BAŞ BÜTÜNER,
H. ÇAĞATAY KESKİNOK, (der.)
EYMİR
(METU Faculty of Architecture, 364 s.)
ISBN: 978-975-429-384-5

EYMİR

Kurulduğu tarihte ODTÜ'ye tahsis edilen Eymir Gölü ve çevresindeki araziler, hem önemli bilimsel ve eğitsel hem de önemli ağaçlandırma etkinliklerinin yeri olmuştur. Orta Doğu Teknik Üniversitesi kendi tarihi içinde, Ankara'nın korunması gereken doğal peyzajı ve ekolojik denge alanları açısından özel öneme sahip Eymir Gölü ve çevresini, bir Doğa Parkı olarak yeniden üretmiş ve geliştirmiştir.

Eymir Gölü ve çevresinin, dinlenme işlevlerinin ötesinde önemli bir laboratuvar, eğitim, bilimsel inceleme ve uygulama alanı olarak görülmesi, Ankara kenti açısından önemli bir değerdir. Göl ve çevresinin korunması ve ağaçlandırılması, bu bölgede zaman içinde yürütülmüş bilimsel çalışmalar ve bunların sonuçları, bu saklı görevin gereği olup Üniversitemiz bu konuda büyük bir birikime sahiptir. Alanın Üniversitemize tahsisinin getirdiği, bölgenin dinlenme ve spor işlevlerinin ötesinde bilimsel, kültürel, tarihsel ve ekolojik özellikleriyle değerlendirilip kullanılması, Üniversitemizce 60 yıldır

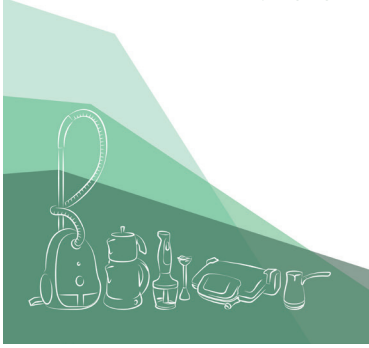
yerine getirilmektedir. Eymir Gölü ve çevresi, insan eliyle onarılmış ve geliştirilmiş kültürel bir doğa alanıdır.

...

Farklı uzmanlık alanlarından, farklı ölçek ve içerikte Eymir Gölü ve çevresi üzerine geliştirilen plan, proje ve araştırmaların bir araya getirildiği bu kitap giriş bölümündeki yazıları izleyerek, "Çevre Hukuku", "Planlama ve Peyzaj", "Ekoloji ve Ekosistem" ve "Hidrojeoloji ve Hidroloji" olarak dört ana başlık altında kurgulanmıştır. Kitapta farklı alanlardan yazıların bir araya getirilmesindeki amaç, bilimsel nedenlere dayanmaktadır. Doğal çevrenin korunması konusu ne yalnızca doğa bilimlerinin, mühendislik ve fen bilimleri alanlarının ne de yalnızca insan bilimleri alanlarının ya da yalnızca tasarım alanlarının problemidir. Bunların tümüne bir yol gösterici ilke olarak tüm toplumun ortak sorunudur. Bu gerçeğin kendisi doğaya ilişkin bilgi ile topluma ilişkin bilginin birleşimini zorunlu kılmaktadır.

**ELEKTRİKLİ EV ALETLERİ İÇİN
SÜRDÜRÜLEBİLİR TASARIM ÖLÇÜTLERİ:
BAKIM, ONARIM VE KAYNAKLARIN VERİMLİ KULLANIMI**

Derleyen: Çağla Doğan

ÇAĞLA DOĞAN (der.)
**ELEKTRİKLİ EV ALETLERİ İÇİN
SÜRDÜRÜLEBİLİR TASARIM ÖLÇÜTLERİ:
BAKIM, ONARIM VE KAYNAKLARIN
VERİMLİ KULLANIMI**
(METU Faculty of Architecture, 160 s.)

ISBN: 978-975-429-389-0

**ELEKTRİKLİ EV ALETLERİ İÇİN SÜRDÜRÜLEBİLİR TASARIM ÖLÇÜTLERİ:
BAKIM, ONARIM VE KAYNAKLARIN VERİMLİ KULLANIMI**

Ürün tasarımı süreçlerinde, yenilikçi ve sürdürülebilir çözümler geliştirebilmek için kullanıcı bilgisinden ve yerel değerlerden beslenen süreç ve yöntemlerin benimsenmesi önemlidir. Bu bağlamda, paydaşların ürün tasarımının erken aşamalarında sürece dahil edilmesi hedeflenir. Projenin temel amacı, endüstri ürünleri tasarımcıları ve üreticilerle yapılan görüşmelerle ve kullanıcıların katılımıyla yürütülen Yaratıcı Odak Grubu (YOG) ve Deneyim Yansıtma Modellemesi (DYM) oturumlarıyla, elektrikli ev aletlerinin ürün yaşam döngüsünde, kullanımla ilişkilendirilen ürün bakımı ve onarımı ve kaynakların verimli kullanımı konularında sürdürülebilir tasarım ölçütlerinin geliştirilmesi ve sunulmasıdır. Projenin birinci yılında, elektrikli ev aletleri sektöründe araştırma konularına yönelik tasarımcı ve üreticilerin, odaklanılan ürünlerle ilgili düşünce ve değerlendirmelerinin alınması ve yaklaşım ve farkındalıklarının anlaşılması için firma ziyaretleri ve görüşmeler tamamlandı. Projenin ikinci aşamasında, araştırma konularında kullanıcı ihtiyacı, tercih ve deneyimlerinin anlaşılması amacıyla, katılımcı tasarım araştırması ve kullanıcı

odaklı bir yaklaşımla, çay makinesi, Türk kahvesi makinesi, elektrikli süpürge, blender/doğrayıcı, ızgara ve tost makinesi ürün grupları için YOG ve DYM oturumları gerçekleştirildi. Araştırma temel alanlarından, ürün bakımı için *algı, ürün bakımının kolaylaştırılması ve güvenliği ve bakım aralığı*, ürün onarımı için *ürün onarımının kolaylaştırılması ve güvenliği, ürünün ve ürün parçalarının korunması ve onarım hizmeti*, kaynakların verimli kullanımına ilişkin ise *kaynak tüketiminin anlaşılabilirliği, kullanıcı ihtiyaç, tercih ve davranışları ve verimlilik alt grupları* oluşturuldu. Çalışmanın her aşaması, tasarım ölçütlerinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasını sağlamak amacıyla, ulusal ve uluslararası konferanslarda sunuldu, akademisyenler, araştırmacılar, öğrenciler, profesyonel tasarımcılar ve üreticilerle paylaşıldı. Proje kapsamında geliştirilen ve revize edilen sürdürülebilir tasarım ölçütlerini kullanarak, her ürün grubu için kapsamlı bir değerlendirme tamamlandı. Yürütülen araştırmanın en önemli katkısı, geliştirilen sürdürülebilirlik ölçütlerinin tasarımcıların ve üreticilerin kullanabileceği bir formatta

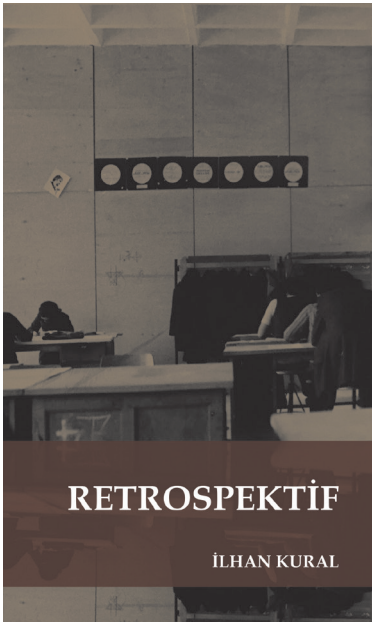
RETROSPEKTİF

İlhan Kural'ın ODTÜ Mimarlık Fakültesi 2018-2019 açılış töreninde yaptığı konuşması Cep Kitap Dizisi'nin 26. sayısı olarak basılmıştır.

"Öncelikle tüm Mimarlık Fakültesi öğrencilerine, akademik ve idari personele ve tüm çalışanlara başarılı bir yıl diliyorum. Umarım 2018-19 ders yılı geçen senekinden daha iyi geçer.

Ben ODTÜ'ye 1964 yılında girdim. Sınıfımız Mimarlık ile Şehir ve Bölge Planlama Bölümleri'nden toplam 105 öğrenciden oluşuyordu. 1968'de mezun olurken bu sayı 39 mimarlık öğrencisine düşmüştü. Birinci sınıf hocalarımız efsanevi Profesör Fritz Janeba, onun yardımcıları da Olcay Okçetin, Serim Gürsoy (sonradan Denel soyadını aldı), Tekin Akalın ve Fahrettin Tolun idi. Profesör Janeba'nın Bauhaus kökenli olduğunu duymuştuk. Kendisi sadece birinci sınıf stüdyosuna değil, Arch. 121 Introduction to Architecture dersine de giriyordu. Derste adından sıkça bahsettiği Josef Albers, Moholy Nagy, Gropius gibi isimlerle Bauhaus ortamındaki yakınlığını bilemezdik doğal olarak.

Senenin başında Temel Tasarım dersinde, önceleri en geç saat 17'de snifta bitirilen ve genellikle iki boyutlu çizim ve analizlerden oluşan günlük çalışmalar, zamanla yerini daha uzun süreli ve giderek daha mimari içerikli ödevlere bıraktı. Nitekim dönem sonunda bize verilen proje, Ankara Kalesi içerisinde bir meydan düzenlemesi ve o meydana yer alan eski bir Ankara evinin, her öğrencinin kendisinin tanımlayacağı işlemlere göre renovasyonu oldu. Sene başında ilk verilen "doodling" yani karalama ödevinden, sene sonunda bu son safhaya geliştirmiş gerçek bir eğitim başarısı idi. Yalnız şunu da belirtmemde yarar var; o günlerde niye verildiğini, ne istendiğini, hatta çözüme nasıl yaklaşılması gerektiğini çıkaramadığım o ödevlerin amaçlarını çok sonraları daha iyi anladım ve problemlerin verilmiş amaçlarının, öğrencilere o zaman derste yeteri kadar anlatılmadığı kanısına vardım. Hala da Temel Tasarım Stüdyosunun bu dört sene içindeki en zor ve soyut öğretici içeren yıl olduğuna inanırım..."

RETROSPEKTİF

İLHAN KURAL

İLHAN KURAL
RETROSPEKTİF
(METU Faculty of Architecture, 24 s.)

ISBN: 978-975-429-386-9

GÜLŞEN TÖRE YARGIN, ALPER KARADOĞANER, DİLUBA OĞUR
(der.)

UTAK 2018 BİLDİRİ KİTABI: TASARIM VE UMUT

(METU Faculty of Architecture, 690 s.)

ISBN: 978-975-429-382-1

UTAK 2018 BİLDİRİ KİTABI: TASARIM VE UMUT

Umut, bir şeyin gerçekleşmesi için arzu duymaktır. Arzu edilen sonuca ulaşmak için gösterilen çaba, yapılan plan ve yürütülen eylemler umutla beraber gelir. Başarıya ulaşmanın arkasında ise umudun verdiği güç, motivasyon ve azim vardır.

Tasarım sürecinin doğasını düşünecek olursak, umut ile tasarlama eyleminin döngüsel bir ilişkisi olduğunu görürüz. Tasarımla zor bir sorunu çözmeyi umut ederken, çözüm yollarını araştırırız. Çıkmaza giren her yol ve sonuçlanmayan her çaba umudu yeniden doğurur. O güne kadar bulunamamış o çözüme bizi götüren her adım umutla ivmelenir. Bulunan çözüm, yeni umutları ve dolaşısıyla yeni tasarımları doğurur.

Tasarım yaşamı iyileştirmeyi amaçlar. Yaşam kalitesini yükseltmek, dezavantajlı insanların yaşamını kolaylaştırmak ve sürdürülebilir bir yaşam yaratmak çağdaş tasarımın güncel misyonlarından biridir. Günümüzde tasarım, umuda eskisinden de fazla kaynak olmaktadır. Küresel ısınma ve iklim değişikliği nedenleriyle artan afetler; nüfusun artması, hızlı şehirleşme ve endüstrileşme nedenleriyle artan kirlilik ve sağlık sorunları; gelir eşitsizliği, yoksullaşma ve savaş nedenleriyle artan göçler 21. Yüzyılın çözüm bekleyen en büyük sorunlarıdır. Tasarım

odaklı düşünme ile sorunların paydaşlarını çözümün birer parçası yapmak, ürün ve hizmet tasarımları ile bireylerin alışkanlık ve davranışlarını sorumlu tüketim yönünde değiştirmek, toplumun ve bireylerin sağlıklarının yanı sıra iyi oluşlarını da tasarımla gözetmek, temiz enerjiyi ve temiz doğal kaynakları tasarım yolu ile kullanıma sunmak ve tüm bu hedefler için diğer disiplinlerle işbirliği yapmak tasarım disiplinlerinin ve araştırmalarının umutla beslenen öncelikli konularıdır.

Bölümümüz bu yıl üçüncüsünü düzenlediği Ulusal Tasarım Araştırmaları Konferansı ile, Endüstri Ürünleri Tasarımı konusunda eğitim ve araştırma yürüten kurumların çalışmalarını ve ürettikleri yeni sonuçları "Tasarım ve Umut" üst başlığı altında paylaşabilecekleri bir platform yaratmayı amaçladı. Tasarım disiplinlerinin yukarıda saydığım hedefleri doğrultusunda, bu konferansın katılımcı uzmanlar tarafından belirlenen alt temalarında ele alınan "yeni kolektif yaratıcılık, tasarımda işbirliği, yaşam kalitesini yükselten kullanıcı deneyimi tasarımı, tasarımda anlatı, çocuklar için tasarım, eğitimde umut ve tasarım tarihinden gündelik hayata" konuları umut ile tasarım arasındaki verimli ilişkiyi irdelemeyi hedefledi.

Fotograf: Selen Tuğrul

T. ELVAN ALTAN, SEVİL ENGİNSOY EKİNCİ (der.)
 İNCİ ASLANOĞLU İÇİN BİR MİMARLIK TARİHİ DİZİMİ
 (METU Faculty of Architecture, 56 fasikül)
 ISBN: 978-975-429-390-6

İNCİ ASLANOĞLU İÇİN BİR MİMARLIK TARİHİ DİZİMİ

İnci Aslanoğlu İçin Bir Mimarlık Tarihi Dizimi bir "kutu-kitap". İçinde 2017 Nisan ayında yaptığımız çağrının ardından katılımcılarımızdan yavaş yavaş toplayıp biriktirdiğimiz 56 tane madde bulunuyor. Hem içeriği ve kurgusu hem de tasarımı, eksikliğini hissettiğimiz ve mimarlık tarihi üzerine yazma ve okuma alışkanlıklarımızı gözden geçirmeye teşvik edeceğini umduğumuz deneysel ve deneysel bir yaklaşımın ürünü. "Dizim" sözcüğünün böyle bir yaklaşımı temsil ettiğini düşünüyoruz.

...

Dizim, antik çağdan günümüze uzanarak tiyatroları, tapınakları, kiliseleri ve camileri, külliyeleleri, kümbetleri, müzeleri, evleri ve müze-evleri, konutları ve mahalleleri, eğitim yapılarını, kervansarayları, hamamları, otelleri, iş hanlarını, ofis binalarını, fabrikaları kapsarken köşe kuleleri, *atriumlar*, salonlar ve mobilyalar gibi birimlere odaklanıyor. Bu farklı ölçeklere kent ölçeğini de katarak kentlerin çeperlerine, surlarına, katmanlarına, yüzlerine, yangınlarına, bulvarlarına, plajlarına doğru genişliyor; tüm ölçekleri içerecek şekilde korumacılık kuramlarını ve

uygulamalarını tartışıyor; bu tartışmayı anıt kavramıyla mimarlığın yazı hâllerine taşıyor. Bunu yaparken de, mimarlığın diline, anlatısına, belgeliğine ve kitaplarına, fotoğraflarına ve kartpostallarına, görsel sanatlarla, müzikle, maddi kültürle, toplumsal cinsiyetle ve coğrafyayla ilişkilerine bakıyor; tasarım, yapım ve kullanım süreçlerini içeriyor; bir yandan malzemeyle, bezemeyle, inşaat tekniğiyle ilgilenirken diğer yandan da tasarımcı, uygulayıcı, işveren, kullanıcı olarak bireyin ya da devletin rolüne uzanıyor. Tüm bu çeşitliliği ve zenginliği içinde okuyucularımıza başvuru kaynağı olarak sunduğumuz *Dizim*, bizi sadece yeni kuramsal çerçevelerle, şimdiye kadar ihmal edilmiş örneklerle, farklı ve güncel değerlendirmelerle tanıştırmıyor. Bir taraftan karşılaştırmalar yapmamızı ve aralardaki boşlukları tespit etmemizi sağlıyor, bir taraftan da mimarlık tarihini nasıl yazdığımıza dair kendimize eleştirel bir gözle bakmamızı sağlıyor. Gelecekte belli aralarla eklemeye devam etmeyi amaçladığımız yeni maddelerin *Dizim*'in içeriğini daha da kapsamlı kılacağını ve aynı zamanda mimarlık tarihi yazımı tartışmalarını daha da canlandıracağını umuyoruz.